

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร”

กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

The Participation of People in Junla Kathin Ceremny “Cotton Weaving of Three Yellow Robes”: Case

Study: Wat Chai Mongkol, Nai-Mueang Sub-district, Mueang District, Ubon Ratchathani Province

นิตยา พร้อมพรหม^{*}

คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Nittaya Prompom^{*}

Faculty of Business Administration and Management, Ubon Ratchathani Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามปัจจัยสภาพแวดล้อม โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ตำบลในเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 384 ราย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ การทดสอบสถิติ t และ f

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร” ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน และสถานภาพในชุมชนจะมีระดับการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4. ประชาชนที่มีรายได้ ที่แตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล
5. ประชาชนที่มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ที่แตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน จุลกฐิน

Abstract

The objective of this study were to 1) study the level of people's participation 2) compare the differentiation of demographic factor and the level of people's participation and 3) compare the differentiation of environmental factor and the level of people's participation. Data were collected from 384 people who live in Nai-Mueang Sub-district, Ubon Ratchathani Province by using a questionnaire survey. In addition, data were statistically analyzed using mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA

The result of the study found that

1. There is a moderate level of people's participation in Junla Kathin Ceremny "Cotton Weaving of Three Yellow Robes" in each participation's aspect, including decision making aspect, operation aspect, receive benefits aspect, and evaluation aspect.
2. The differentiation of age and community status will affect the level of people's participation in Junla Kathin Ceremny "Cotton Weaving of Three Yellow Robes" in receive benefits aspect.
3. The differentiation of qualification will affect the level of people's participation in Junla Kathin Ceremny "Cotton Weaving of Three Yellow Robes" in operation aspect.
4. The differentiation of salary will affect the level of people's participation in Junla Kathin Ceremny "Cotton Weaving of Three Yellow Robes" in receive benefits aspect, and evaluation aspect.
5. The differentiation of the amount of community's membership will affect the level of people's participation in Junla Kathin Ceremny "Cotton Weaving of Three Yellow Robes" in operational aspect and receive benefits aspect.

Keyword : The participation of People, Junla Kathin

บทนำ

วัฒนธรรมประเพณีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาของทางหัวเมืองอีสานล่างนั้น สามารถกล่าวได้ว่า จังหวัดอุบลราชธานีเอง มีประวัติที่ยาวนานและเป็นรากฐานแห่งการขยายพระพุทธศาสนา โดยมีประเพณีต่างๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา งานแห่ปราสาทผึ้ง พิธีทำบุญข้าวประดับดิน พิธีทำบุญข้าวสาก พิธีบุญพระเวด ประเพณีกอง บวชก่องฮด และพิธีทำบุญข้าวจี นอกจากนี้เองก็ยังมีประเพณีอื่นๆ ที่ยังคงถือปฏิบัติสืบต่อกันมาได้แก่ ประเพณีกินดอง ประเพณีรำผีฟ้า ประเพณีไหลเรือไฟ ประเพณีแห่ผีตาโขน พิธีผดผี พิธีบายศรีหรือเรียกขวัญ

จังหวัดอุบลราชธานีที่ถือเป็นดินแดนแห่งปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา มีการสืบทอดและถ่ายทอดภูมิปัญญาเกี่ยวกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนาอย่างยาวนาน เรื่องราวของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาถือได้ว่าเป็นต้นแบบในการปฏิบัติตาม มีประเพณีต่างๆ ที่สืบทอดทางภูมิปัญญาของคนอีสาน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่มาจากความเชื่อและแนวคิดทางพระพุทธศาสนาจนเกิดความศรัทธาเป็นแรงบันดาลใจสำหรับการเรียนรู้ปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา มีการปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะประเพณีที่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย

ของพระสงฆ์จะเป็นส่วนหนึ่งในการแสวงหาบุญ เพิ่มพูนอานิสงส์ของชาวพุทธได้เป็นอย่างดี คือการทอดกฐิน (อานนท์ อาภาภิรมย์ (2525, น.152)

“จุลกฐิน” คือ คำเรียกรวมการทอดกฐินที่ต้องทำด้วยความรีบด่วนโดยอาศัยความสามัคคีของผู้ศรัทธาจำนวนมากเพื่อผลิตผ้าไตรจีวรให้สำเร็จด้วยมือภายในวันเดียว กล่าวคือ ต้องเริ่มตั้งแต่เก็บฝ้าย ตัดเย็บ ย้อม และถวายเป็นพระสงฆ์กรานกฐินให้เสร็จภายในเวลาเช้าวันหนึ่งจนถึงย่ำรุ่งของอีกวันหนึ่ง ดังนั้นคนโบราณจึงถือกันว่าการทำจุลกฐินมีอานิสงส์มากยิ่งนักเพราะต้องใช้ความอุตสาหพยายามมากกว่ากฐินแบบธรรมดา (มหากฐิน) ภายในระยะเวลาอันจำกัด โดยจุลกฐินนี้ ปัจจุบันมักจัดเป็นงานใหญ่ มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก โดยประเพณีการทอดจุลกฐินนี้ เป็นประเพณีที่พบเฉพาะในประเทศไทยและลาว ไม่ปรากฏประเพณีการทอดกฐินชนิดนี้ในประเทศพุทธเถรวาทประเทศอื่นสำหรับประเทศไทยมีหลักฐานว่ามีการทอดจุลกฐินมาแล้วตั้งแต่สมัยอยุธยา ดังปรากฏในหนังสือคำให้การชาวกรุงเก่าหน้า 268 ว่า “ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 โปรดให้ทำจุลกฐิน” (พระยาอนุมานราชธน, 2531, น.37)

แต่จากสภาพแวดล้อมของชุมชนในเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป มีการขยายตัวของตัวเมืองทำให้ชุมชนเก่าแก่หรือในชนบทเริ่มลดน้อยลง อีกทั้งค่านิยมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับประเพณีเก่าแก่ หรือแม้แต่อาจจะยังมีการให้ความสำคัญแต่ตัวบริบทเดิมๆของประเพณีอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมือนเดิม

จากสภาพดังกล่าวการที่ประชาชนในชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในงานจุลกฐินจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งทางด้านการสืบสานศิลปวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์งานประเพณีให้เป็นที่สนใจต่อนักท่องเที่ยว ดังนั้น ประชาชนจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างนี้ บทความวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานจุลกฐิน “การทอดฝ้ายเป็นสายบุญจุลกฐิน วัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี” เพื่อเป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาและเป็นการสืบทอดประเพณีการทอดฝ้ายเป็นสายบุญจุลกฐิน วัดไชยมงคล จังหวัดอุบลราชธานีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานจุลกฐิน “การทอดจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานจุลกฐิน “การทอดจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานจุลกฐิน “การทอดจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยสภาพแวดล้อม

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากร บทความวิจัยนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชากรในพื้นที่ตำบลในเมือง อำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 83,173 (ระบบสถิติทางการทะเบียน, 2559) ซึ่งเป็นประชากรที่อยู่ในพื้นที่ตั้งของวัดไชยมงคล
2. กลุ่มตัวอย่างบทความวิจัยนี้ ได้ทำการสุ่มแบบเจาะจง คือ ผู้ที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนครอบครัวที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางKrejcie and Morganได้จำนวน 384 คน

3. เครื่องมือในการทำวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลได้มีการดำเนินการสร้างแบบสำรวจ (Survey Guide) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทความวิจัยนี้ เป็นไปในรูปของการบรรยายตามเนื้อหาในแต่ละประเด็นของข้อความและดำเนินการสรุปวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นในลักษณะองค์ความรู้ใหม่โดยการใช้วิธีการอธิบายความในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถจำแนกได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจักร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยแสดงข้อมูลไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาพรวมการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน

การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.29	1.93	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.33	1.02	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.58	0.95	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.32	1.78	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	3.29	1.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานจุลกฐินในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย: 3.29, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน: 1.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย: 3.58, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน: 0.95) รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย: 3.33, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน: 1.02) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย: 3.32, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน: 1.78) และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย: 3.29, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน: 1.93)

2. จากผลการวิจัยเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจักร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลสามารถได้แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิจัยเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัย	ด้านการมีส่วนร่วม	ผลการทดสอบ
อายุ ที่แตกต่างกัน	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	แตกต่าง
ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	แตกต่าง

ปัจจัย	ด้านการมีส่วนร่วม	ผลการทดสอบ
รายได้ ที่แตกต่างกัน	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	แตกต่าง
	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	แตกต่าง

จาก ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจักร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจักร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ประชาชนที่มีรายได้ ที่แตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจักร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3.จากผลการวิจัยเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจักร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3สรุปผลการวิจัยเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ปัจจัย	ด้านการมีส่วนร่วม	ผลการทดสอบ
สถานภาพของประชาชนในชุมชน ที่แตกต่างกัน	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	แตกต่าง
จำนวนการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ที่แตกต่างกัน	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	แตกต่าง
	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	แตกต่าง
	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	แตกต่าง

จาก ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชน ที่แตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจักร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ประชาชนที่มีจำนวนการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ที่แตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจักร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร”: กรณีศึกษาวัดไชยมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีนั้น อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน อาจเป็นเพราะว่าการมีการเข้ามามีส่วนร่วมในงานต่างๆของชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่มีเวลามากพอมาร่วมตัดสินใจมากพอ ซึ่งโดยส่วนใหญ่การตัดสินใจจะผ่านมาจากผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวัล มลิแสง (2553) ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 41–50 ปี นับถือ ศาสนาพุทธ จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา อาชีพเกษตรกรทำสวน รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมากกว่า 9 ปี ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ โดยรวม มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับพบว่า ด้านผลประโยชน์ มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก และด้านการปฏิบัติการ ด้านการตัดสินใจ ด้านการประเมินผล มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลางตามลำดับ

นอกจากนี้ จากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกันซึ่งอาจจะยังไม่มีในส่วนนี้มากเพียงพอทำให้ระดับการเข้าร่วมจึงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ คุณกุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ที่กล่าวว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็น อยู่ระดับน้อย เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีโอกาสเข้าไปในการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกในท้องถิ่นน้อย อีกทั้งรายได้จากกิจกรรมหรือโครงการของชุมชน ส่วนใหญ่เป็นของหน่วยงานของที่เกี่ยวข้องจะเข้ามาแทนประชาชน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดพื้นที่เข้าไปในการจัดจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ก่อนที่จะพิจารณาคนนอกพื้นที่ และควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม/โครงการชุมชนให้มากกว่านี้

2. ผลวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในงานจุลกฐิน “การทอจากเมล็ดฝ้ายสู่ไตรจีวร” จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ สถานภาพในประชาชน การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนที่อายุน้อยอาจจะไม่มีอำนาจหรือข้อเสนอแนะต่างๆในการเข้าร่วม อาจจะเข้าร่วมเนื่องจากครอบครัวได้เข้าร่วม จึงทำให้มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ต่างๆของการเข้าร่วมแตกต่างจากประชาชนที่มีอายุมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีประไพร์ คุ่มศัตรา (2559) ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน: ศึกษากรณีตำบลช่องสะเดา อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และข้อมูลจากการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่ามีความแตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีรายได้ที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีการส่วนรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวัล มลิแสง (2553) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดกระบี่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชนที่ต่างกัน จะมีความแตกต่างในการมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ที่แตกต่างซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิตะปสิทธิกร)

(2557) ที่ได้กล่าวว่า ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน สถานภาพในชุมชน และการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมต่างกัน

2.4 ประชาชนที่มีจำนวนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประกาศิต สิริเมธ (ฐิติปสิทธิกร) (2557) การมีการประสานความร่วมมือ ได้ประโยชน์ร่วมกัน เกิดการเรียนรู้และพัฒนากิจกรรม จะเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น (ลัญจกร นิลกาญจน์, 2557) การเข้ามามีส่วนร่วมจะเกิดการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ/หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญและหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการปฏิบัติร่วมในการรับผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผลเพิ่มมากขึ้น (กฤตพร แซ่แง สายจันทร์ และกัลยกร ภิญโญ, 2558) อันจะส่งผลต่อการบริหารราชการภายใต้หลักธรรมาภิบาล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของชุมชนได้อีกทางหนึ่ง

2. ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการจัดทำคณะกรรมการพหุภาคีจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างให้ชุมชนมีบทบาทมากยิ่งขึ้น เน้นอนว่าชุมชนเองก็ยังขาดซึ่งข้อมูลต่างๆ หากมีการตั้งคณะกรรมการพหุภาคีได้ ชุมชนก็จะได้มีแหล่งข้อมูล ความรู้และการเรียนรู้ที่มาจากภาครัฐเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- กฤตพร แซ่แง สายจันทร์ และกัลยกร ภิญโญ. (2558, มกราคม-มิถุนายน). การประเมินผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาชุมชนเป็นพื้นที่แบบพึ่งตนเองและยั่งยืน ADP ลำทับ จังหวัดกระบี่. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 7(1).
- กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา. (2555). *การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา อำเภอนิคมบ่งชีร์ จังหวัดสิงห์บุรี*. (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
- ทิพวัล มลิแสง. (2553). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดกระบี่*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พระมหาประกาศิต สิริเมธ (ฐิติปสิทธิกร). (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม (การพัฒนาสังคม)*. (พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, การบริหารจัดการคณะสงฆ์.
- พระยาอนูมานราชชน. (2531). *การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์*. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร.
- ระบบสถิติทางทะเบียน. (2559). *สถิติประชากรและบ้านสืบค้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2559*, จาก http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php
- ลัญจกร นิลกาญจน์. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 6(2).

ศรีประไพพร คุ่มศัตรา. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน: ศึกษากรณีตำบลช่องสะเดา อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 1(3), 59-68.

อานนท์ อาภาภิรมย์. (2525). *มนุษย์กับสังคม สังคม และวัฒนธรรมไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บำรุงนุกุลกิจ.

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา พร้อมพรม

สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2 ถนนราชธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000
e-mail: arcub@ubru.ac.th